

Κοινωνία Θεού

Φυλλάδιο Επικοινωνίας
των Κατηχητικών Συνάξεων Ι. Μ. Ρόδου
Έτος 5ο - Τεύχος 21ο

Η μεγάλη Τεσσαρακοστή

Από πολύ νωρίς η Εκκλησία καθιέρωσε μία περίοδο προετοιμασίας των Χριστιανών, προκειμένου να γιορτάσουν επάξια τα Πάθη και την Ανάστασή του Χριστού. Η προετοιμασία αυτή διαρκεί έξι εβδομάδες, δηλαδή περίπου σαράντα ημέρες. Ακολουθεί η Μεγάλη Εβδομάδα και τελειώνει όλη αυτή η περίοδος το βράδυ την Κυριακή του Πάσχα, με την Ανάσταση του Χριστού.

Σ' όλη αυτή την περίοδο, στους ναούς ψάλλονται ύμνοι από ένα ιδιαίτερο λειτουργικό βιβλίο, το Τριώδιο. Περιέχει κατανυκτικούς ύμνους, με κυρίαρχο θέμα την μετάνοια κι έτσι βοηθά και η υμνολογία μας στην προετοιμασία για το Πάσχα. Οφείλει το όνομά του στους κανόνες του, οι περισσότεροι απ' τους οποίους έχουν μόνο τρεις ωδές.

Επίσης, δεν είναι λίγες οι πνευματικές ευκαιρίες που δίνονται στους πιστούς, με τις ιερές ακολουθίες που τελούνται στους ναούς. Ορισμένες από αυτές είναι:

- Η Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου. Τελείται τις πέντε Κυριακές της Μ. Σαρακοστής. Το λειτουργικό αυτό κείμενο το έχει γράψει ο Μ. Βασίλειος και έχει μεγαλύτερη διάρκεια από τη συνηθισμένη Θ. Λειτουργία του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

- Η Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων. Τελείται κάθε Τετάρτη και Παρασκευή της Μ. Σαρακοστής. Επειδή τις καθημερινές, όλη αυτή την περίοδο, δεν μπορεί να τελεσθεί Θ. Λειτουργία, για να μπορούν να κοινωνήσουν οι πιστοί, τελείται αυτή η ακολουθία. Δεν είναι πλήρης Θ. Λειτουργία. Έχει καθαγιασθεί και δεύτερος Αμνός την προηγούμενη Κυριακή. Τον φυλάει ο ιερέας πάνω στην Αγία Τράπεζα και από αυτόν μεταδίδει στους πιστούς.

- Το Μέγα Απόδειπνο ψάλλεται στους ναούς κάθε απόγευμα. Αποτελείται από ψαλμούς, σύντομους ύμνους και ευχές.

- Οι Χαιρετισμοί της Θεοτόκου. Κάθε Παρασκευή απόγευμα ψάλλεται ο κανόνας και μία στάση από τον Ακάθιστο Ύμνο. Την Παρασκευή της Ε' εβδομάδας των Νηστειών ψάλλονται και οι 24 οίκοι του Ακαθίστου.

- Οι κατανυκτικοί εσπερινοί. Στα μοναστήρια τελούνται κάθε απόγευμα. Στις πόλεις κάθε Κυριακή απόγευμα και περιέχουν πλήθος κατανυκτικών τροπαρίων.

- Οι Ωρες. Πρόκειται για τέσσερις ακολουθίες που αντιστοιχούν από μία στην πρώτη, τρίτη, έκτη και ενάτη ώρα κάθε ημέρας (κατά το ρωμαϊκό ωρολόγιο).

Ένα εξαιρετικό πνευματικό αγώνισμα για τους πιστούς αυτή την περίοδο είναι η νηστεία, δηλαδή η αποχή από κάποιες τροφές (κρέας, ψάρι, αυγά, γαλακτοκομικά). Είναι μια αφορμή και ένα μέσο άσκησης για να απαλλαγεί, όσο γίνεται, ο άνθρωπος από τα πάθη του. Η αληθινή νηστεία, σύμφωνα με έναν ύμνο που ψάλλουμε την πρώτη εβδομάδα της νηστείας, είναι: «Να νηστεύσουμε κάνοντας νηστεία που να αρέσει στον Κύριο. Αληθινή νηστεία είναι η αποξένωση από κάθε κακό, η χαλιναγωγή της γλώσσας, η αποχή από τον θυμό, ο χωρισμός από τις κακές επιθυμίες, την κατάκριση, το ψέμα».

Η Εκκλησία δεν μας εισάγει απότομα στη νηστεία και γενικά στο κλίμα της Μεγάλης Σαρακοστής. Προηγείται μία εισαγωγική περίοδος, διάρκειας τριών εβδομάδων, που περιλαμβάνει τις εξής Κυριακές: του Τελώνου και του Φαρισαίου, του Ασώτου, των Απόκρεω (από την ημέρα αυτή σταματάμε να τρώμε κρέας) και της Τυρινής (σταματάμε και τα γαλακτοκομικά).

Η Μεγάλη Σαρακοστή περιλαμβάνει τις εξής Κυριακές:

α. της Ορθοδοξίας (Α' Νηστειών), οπότε γιορτάζουμε την αναστήλωση των ιερών εικόνων μετά την Εικονομαχία (843)

β. του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά (Β' Νηστειών)

γ. της Σταυροπροσκυνησεως (Γ' Νηστειών)

δ. του Οσίου Ιωάννου, συγγραφέα της «Κλίμακος» (Δ' Νηστειών), και

ε. της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας (Ε' Νηστειών).

Ακολουθεί η Κυριακή των Βαΐων και, τέλος, η Κυριακή του Πάσχα.

Η Μεγάλη Σαρακοστή αρχίζει με την Καθαρά Δευτέρα. Και ασφαλώς δε νοείται προετοιμασία και γιορτή χωρίς συμμετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας με κορυφαία την Θεία Ευχαριστία ύστερα από μια καθαρή Εξομολόγηση.

Η ΣΕΛΙΔΑ της Φυλαγωγίας

Η κυρα Σαρακοστή
Στα παλιά χρόνια, που δεν υπήρχαν ημερολόγια, για να μετρούν τις μέρες μέχρι το Πάσχα, έφτιαχναν την «Κυρα Σαρακοστή». Ήταν μια γυναίκα από ζυμάρι, με επτά πόδια (όσες και οι εβδομάδες της Σαρακοστής, με μάτια, μύτη, χέρια, αλλά χωρίς στόμα (λόγω της νηστείας)). Κάθε Κυριακή έκοβαν και από ένα πόδι της «Κυρα Σαρακοστής», μέχρι το τελευταίο, που της το έκοβαν το Πάσχα και την έτρωγαν.

Χρωμάτισε κι εσύ και κόψε με το φαλίδι σου την «κυρα-Σαρακοστή»! Κατόπιν, κρέμασέ την στο δωμάτιό σου. Μπορείς να την χρησιμοποιείς σαν δικό σου ημερολόγιο, κόβοντας στο τέλος κάθε εβδομάδας ένα από τα πόδια της, αρχίζοντας από το ερχόμενη εβδομάδα. Όταν κόψεις και το τελευταίο, θα έχει έρθει το Μεγάλο Σάββατο.

Οι παπαγάλοι!

Προχωράει κάποιος μ' ένα παπαγάλο στον ώμο του.

- Μιλάει; ρωτάει ένας περαστικός.
- Δεν ξέρω, σήμερα με αγόρασε! Του απαντά ο παπαγάλος.

Ένας πελάτης θέλει να αγοράσει έναν παπαγάλο που μιλά και ηγαίνει στο εχτικό μαγαζί.
-Έχω τρεις, λέει ο υπάλληλος, αλλά είναι πανάκριβοι!
- Δηλαδή;;
- Να αυτός εδώ κάνει 3.000 ευρώ!
- Γιατί;;
- Ά! αυτός ότι του πεις στα ελληνικά το λέει στα αγγλικά, στα γερμανικά....ξέρει 12 γλώσσες!
- Ο άλλος;;
- Άσε τον αυτόν, κάνει 50.000 ευρώ!
- Γιατί;;
- Του λες τις συντεταγμένες ενός στόχου και ενός πυροβόλου και σου υπολογίζει τη βολή! Κάθε τόσο μάς τον παίρνει το πυροβολικό!
- Και ο τρίτος;;
- Αυτός πια κάνει 20.000.000 ευρώ!
- Γιατί, τι λέει αυτός;;
- Αυτός;; Να σου πω την αλήθεια, δεν τον έχω ακούσει να μιλάει! Οι άλλοι δυο όμως μόλις ξυπνάνε το πρωί του λένε: ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΣΑΣ ΚΥΡΙΕ ΚΑΘΗΓΗΤΑ!"